

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Stageverslag Marije Stam: over hoe je aan Amerikanen uit moet leggen hoe de Europese Unie werkt en je binnen no time verslaafd raakt aan Starbucks

Stam, M.

Citation

Stam, M. (2004). Stageverslag Marije Stam: over hoe je aan Amerikanen uit moet leggen hoe de Europese Unie werkt en je binnen no time verslaafd raakt aan Starbucks. *Bestuurskundige Berichten*, 19(2), 32. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211265>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211265>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stageverslag Marije Stam

Over hoe je aan Amerikanen uit moet leggen hoe de Europese Unie werkt en je binnen no time verslaafd raakt aan Starbucks.

Van oktober 2003 tot april 2004 heb ik stage gelopen bij het *Department of Public Inquiries* van de delegatie van de Europese Commissie in Washington DC. Deze delegatie functioneert als een ambassade. Zij vertegenwoordigt de Europese Commissie in al haar zaken met de Amerikaanse overheid en doet verslag van de Amerikaanse ontwikkelingen aan haar hoofdkwartier in Brussel. Het *Public Inquiries Departement* is het departement dat de vragen voor informatie met betrekking tot alle aspecten van de EU en vanuit alle delen van de VS behandelt. De belangrijkste taak van de stagairs van dit departement was deze vragente beantwoorden.

De vragen komen binnen per telefoon, per e-mail, en soms komen mensen de delegatie gewoon binnenlopen. De vraagstellers variëren van burgers tot de politiek en van ambassades tot bedrijven en de vragen die

college over gehad. Als er gevraagd wordt of er in de Europese Unie iets vergelijkbaars met de Europese Unie en het Amerikaans systeem is, moet je er eerst achter zien te komen wat dat en dat Amerikaanse systeem precies inhoudt.

Het voordeel van het bezig zijn met zoveel verschillende vragen is dat je enorm veel dossiers voorbij ziet vliegen en daardoor een goed overzicht krijgt van waar de Europese Commissie allemaal mee bezig is. Een nadeel is dat de werkdruk erg onregelmatig is; als er even geen

vragen binnen komen, heb je niet veel te doen. Maar je kan er altijd op vertrouwen dat het vrijdagmiddag om half 5 nog heel druk wordt.

Het was ontzettend leuk te werken voor een Europese organisatie in de V.S.. Niet alleen is het geweldig eigenlijk op Europees grondgebied te werken, maar omdat er zowel Europeanen als Amerikanen werken maak je eigenlijk dubbel zoveel mee. Zowel de aanstaande Amerikaanse presidentsverkiezingen als de aankomende Europese Parlementsverkiezingen. En Europeanen en Amerikanen kijken heel anders tegen zaken aan, zelfs binnen Europeanen verschilt het enorm. Je krijgt dan heel interessante discussies over de toekomst van Europa, de verhoudingen tussen de Verenigde Staten en Europa, en ga zo maar door. Verder werkten er op de Delegatie

mensen vanuit allerlei verschillende Europese landen, het aantal talen en accenten was enorm, maar heel erg leuk om mee te maken.

Washington DC is een internationale en multiculturele stad en iedereen is er bezig met politiek. De stad wordt overspoeld met stagairs. Een algemeen bekend grapje was dan ook dat DC afhankelijk was van slavernij, zo werden de vaak onbetaalde stagairs genoemd. Omdat er zoveel stagiairs waren leer je veel andere mensen kennen die altijd wel een nieuwe tentoonstelling, een nieuw restaurantje of leuk feest weten. Binnen DC is er een vereniging van stagairs van Europese ambassades (de DCIEE, DC Interns of European Embassies) en die organiseert elke week wel iets, vaak zijn er feestjes op ambassades. Maar ook daarbuiten is er altijd wel iets te doen. Niet alleen heeft de stad meer memorials en monumenten dan heel Nederland bij elkaar, er zijn ook veel musea en tentoonstellingen. Maar het aantal barretjes en cafés bleek nog wel het grootst. Het meest fantastische vind ik nog steeds de Starbucks. Waar anders kan je alle mogelijke varianten van koffie en thee kopen en is het kleinste formaat kopje een *tall*? Starbucks is bijna een leefwijze. Als Washingtonian loop je als je naar je werk gaat eerst langs de Starbucks voor een café latte with double shot, soy milk, vanilla syrop and whipped cream. En als je met vrienden ergens naar toe gaat, wordt er altijd verzameld in de Starbucks. Wat is het leven toch mooi als je in een fauteuil van Starbucks op het drukste plein van Washington de Washington Post leest en boven de rand van je cappuccino de Washingtonians voorbij ziet rennen op weg naar hun volgende afspraak. Ik kijk nu al reikhalzend uit wanneer de eerste vestiging haar deuren opent in Nederland! □

Marije Stam

"Als Washingtonian loop je als je naar je werk gaat eerst langs de Starbucks voor een café latte with double shot, soy milk, vanilla syrop and whipped cream"

binnenkomen variëren van heel simpel tot extreem technisch en gedetailleerd. Zo kan het zijn dat iemand vraagt of Nigeria ook een lidstaat van de Europese Unie is, maar er zijn ook vragen over de regelgeving rondom de invoer van genetisch gemodificeerd voedsel. Daarnaast heb je altijd een paar gekken die beweren dat de regering Bush achter ze aan zit en of de Europese Unie ze alsjeblieft uit de VS kan halen, of dat ze een neef van Saddam Hussein en Ayatollah Komeini zijn en of de EU ze politiek asiel wil verlenen. Van te voren dacht ik dat ik redelijk wat kennis had over de Europese Unie, maar in de praktijk stellen de mensen toch heel andere vragen dan verwacht. Verder is de achtergrond van de vraagstellers heel anders. Zij kijken vanuit een Amerikaans perspectief naar de Europese Unie en daar heb je geen

To search or not to search?

Risico's... we willen ze niet lopen. Sterker nog: hoe meer risico's, hoe onveilig we zijn. Maar klopt dit beeld wel? Aaron Wildavsky vindt dat niet. Hij betoogt in *Searching for Safety* (1991) dat het eigenlijk onmogelijk is om veiligheid te bewerkstelligen zonder bepaalde risico's te lopen die daaraan verbonden zijn. Wildavsky pleit juist voor een actieve zoektocht naar risico's in de maatschappij. Dit in tegenstelling tot een meer passieve preventie. Omdat volgens de auteur veiligheid ontdekt moet worden en niet gekozen kan worden, maakt hij zich er sterk voor dat risico's nemen op basis van *trial-and-error* uiteindelijk meer veiligheid biedt dan het ontwijken van risico's.

Kenmerken analyse

Wildavsky gaat er vanuit dat enkel het anticiperen op risico's alleen verliespunten met zich meebrengt. Hij wijst op een drietal kenmerken van de maatschappij die deze visie ondersteunen. Ten eerste wordt de maatschappij gekenmerkt door onzekerheid over de gevolgen van huidige gebeurtenissen en ontwikkelingen. Dit is mede gebaseerd op het uitgangspunt dat het onmogelijk is om alle consequenties te onderkennen die voortkomen uit de interactie met je de omgeving. Dit kenmerk noemt Wildavsky 'The Principle of Uncertainty'.

Ten tweede zijn volgens de auteur goed en slecht onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is onmogelijk om deze twee uitersten van elkaar te scheiden. De principes dat onzekerheid niet geëlimineerd kan worden én dat schade niet voorkomen kan worden, maken duidelijk dat het aanpakken van bestaande risico's altijd gepaard gaat met het creëren van nieuwe risico's. Je moet daarom ook niet risico's willen vermijden aangezien dit altijd gepaard gaat met nieuwe risico's, maar proberen te ontdekken hoe bestaande risico's ten goede kunnen worden gebruikt. Wildavsky noemt dit de 'Axiom of Connectedness'.

Uit deze twee kenmerken destilleert Wildavsky een derde kenmerk van de maatschappij. De stabiliteit van de maatschappij kan alleen bevorderd worden als onderdelen daarvan instabiel zijn. Het grote geheel moet in staat zijn flexibel te blijven en dit gaat soms ten koste (m.a.w. instabiliteit) van

onderdelen van het geheel. Dit wordt de 'Rule of Sacrifice' genoemd.

Besturen van risico's

In *Searching for Safety* worden twee basis principes beschreven over het 'besturen' van risico's. Dit zijn *trial-and-error*, en het tegenovergestelde *trial-without-error*.

De *trial-and-error* strategie zorgt er voor dat er geleerd wordt uit gemaakte fouten en je hiermee de restricties ontwijkt die de continuering van bestaande problematische situaties in stand houdt. *Trial-without-error* houdt in dat er alleen veranderingen plaats mogen vinden als bewezen is dat er geen risico's aan verbonden zijn. Alle twijfels, onzekerheden e.d. worden op deze manier opgelost aangezien er niets proefondervindelijk ontdekt wordt. Wildavsky noemt dit 'risk aversion' en het gevolg hiervan zijn 'safety risks'. Deze risico's ontstaan namelijk omdat men de kans loopt ontwikkelingen die gevaren met zich meebrengen, maar toch de veiligheid van het geheel bevorderen, over het hoofd te zien. Deze angst voor het nieuwe leidt tot schadelijke gevolgen voor mens en milieu. Volgens de *trial-without-error* strategie zou men geen nieuw medicijn accepteren dat gevaarlijke bijwerkingen heeft. Zelfs als deze bijwerkingen minder slachtoffers eisen dan het niet accepteren van het nieuwe medicijn.

Trial-and-error staat het proefondervindelijk ontdekken juist wel toe. Zonder dat ontdekken kan er namelijk

ook niet geleerd worden van gemaakt fouten. Wildavsky noemt dit leerproces 'risk resilience'. De klassieke *trial-and-error* strategie waarmee complexe problemen aangepakt kunnen worden ziet er als volgt uit: 1) stel beleid vast, 2) observeer de effecten, 3) corrigeer de ongewenste effecten, 4) observeer de effecten van de correctie en 5) corrigeer opnieuw. Bij de punten 2 en 4 wordt er dus geleerd van de ervaringen die voortkomen uit de punten 1 en 3.

De auteur onderkent wel dat *risk resilience* ook gevaren op kan leveren. Deze gevaren noemt hij 'opportunity risks'. Zoals boven beschreven zou de *trial-without-error* strategie medicijnen met gevaarlijke bijwerkingen niet toestaan. *Trial-and-error* doet dit juist wel. Hoewel vooraf niet precies duidelijk was hoeveel schade de bijwerkingen zouden aanrichten, was er genoeg vertrouwen in het medicijn om het risico te nemen dat er een aantal bijwerkingen zouden zijn. Men gaat er vanuit dat het medicijn meer goed dan kwaad zou doen.

"Zonder het nemen van risico's zou de maatschappij absoluut niet dynamisch zijn"

Wildavsky pleit er voor dat het zoeken naar risico's gebruikt moet worden om veiligheid te vergroten. Binnen een dynamische maatschappij kan er concurrentie plaatsvinden, concurrentie leidt tot kennis. Kennis is nodig om te leren hoe risico's gebruikt moeten worden om de maatschappij veiliger te maken. Risicobeperkende maatregelen (*trial-without-error*) brengen het vergroten van kennis in gevaar.

In het boek schetst Wildavsky wel een belangrijke nuancering. Een maatschappij moet niet alleen gericht zijn op het nemen van risico. Preventie is wel degelijk belangrijk. Dit geldt vooral als het gaat om (kleine) voorspelbare gevaren. Anticiperen is noodzakelijk maar niet voldoende om